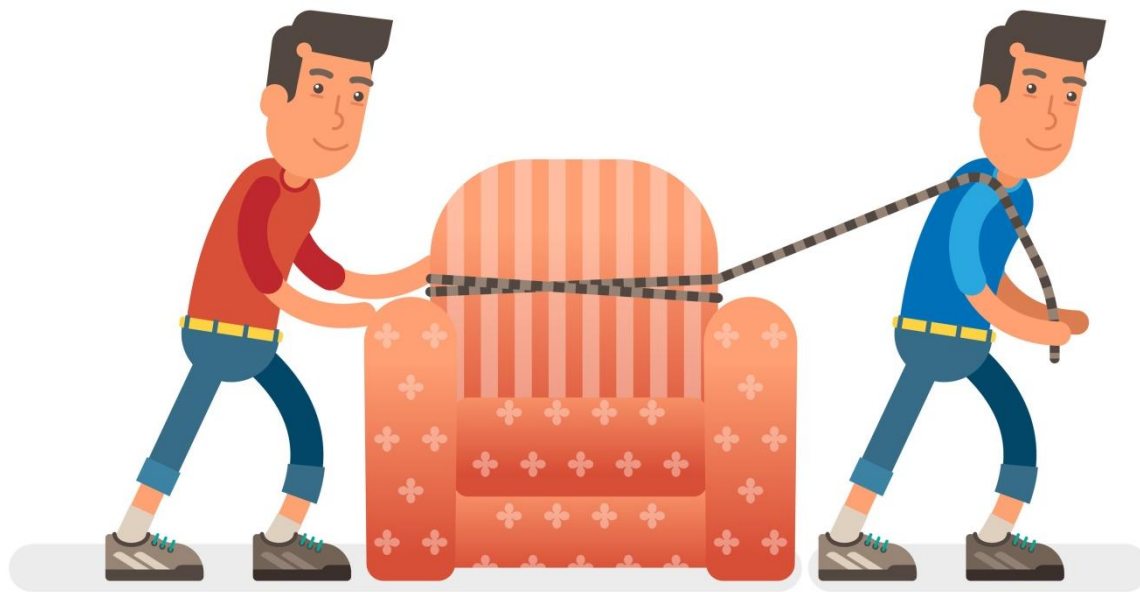


บทที่
6

จ้างแรงงาน จ้างทำของ



สาระการเรียนรู้

A cartoon illustration of a man with a beard and mustache, wearing a yellow shirt and blue pants. He is standing with his hands clasped in front of his face, looking thoughtful or confused. Above his head is a large white speech bubble containing a black question mark. The background is dark blue with some white lines suggesting light or thought.

● 1. สัญญาจ้างแรงงาน

- ความหมายและลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน
- สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างแรงงาน
- การระงับลงของสัญญาจ้างแรงงาน

● 2. สัญญาจ้างทำของ

- ความหมายและลักษณะของสัญญาจ้างทำของ
- สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างทำของ
- การระงับแห่งสัญญาจ้างทำของ

1. สัญญาจ้างแรงงาน



ความหมายและลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน



สัญญาจ้างแรงงาน คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า **ลูกจ้าง** ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคล อีกคนหนึ่งเรียกว่า **นายจ้าง** และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างแก่ลูกจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้ โดยมีลักษณะดังนี้

- ▶ 1. งานที่ต้องใช้กำลังความคิดมากกว่ากำลังกายก็จัดอยู่ในสัญญาจ้างแรงงาน
- ▶ 2. สินจ้างในสัญญาจ้างแรงงานไม่จำเป็นต้องเป็นเงินเสมอไป
- ▶ 3. สัญญาจ้างแรงงานเป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ ดังนั้น แม้ตกลงด้วยวาจาก็สมบูรณ์
- ▶ 4. สัญญาจ้างแรงงานเป็นสัญญาเฉพาะตัว ซึ่งเกิดจากการไว้เนื้อเชื่อใจในตัวบุคคลโดยเฉพาะ



1. สัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิของนายจ้าง

1. นายจ้างมีสิทธิเรียกให้ลูกจ้างทำงานตามที่ตกลงกันได้ และมีสิทธิที่จะออกคำสั่งหรือใช้อำนาจบังคับบัญชาโดยชอบด้วยกฎหมาย

2. นายจ้างมีสิทธิโอนสิทธิของตนให้แก่บุคคลภายนอกเมื่อลูกจ้างยินยอม

3. นายจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญา หากลูกจ้างให้บุคคลภายนอกมาทำงานแทนโดยที่นายจ้างไม่ยินยอม

4. นายจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้หากลูกจ้างขาดงานโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร

5. นายจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ถ้าลูกจ้างแสดงเจตนาไว้ว่าเป็นผู้มีฝีมือแต่ปรากฏว่าไร้ฝีมือ



1. สัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างแรงงาน



▶ หน้าที่ของนายจ้าง

1. นายจ้างมีหน้าที่จ่ายสินจ้างให้แก่ลูกจ้าง
2. นายจ้างมีหน้าที่ออกใบรับรองการทำงานให้ลูกจ้าง
3. นายจ้างมีหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในการทำละเมิดของลูกจ้าง หากการกระทำของลูกจ้างนั้นเป็นไปในทางการที่จ้าง
4. นายจ้างมีหน้าที่จ่ายค่าเดินทางกลับภูมิลำเนาแก่ลูกจ้างที่ได้มาจากต่างถิ่นเมื่อสิ้นสุดสัญญาจ้าง และการสิ้นสุดนี้ไม่ใช่ความผิดของลูกจ้าง



1. สัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างแรงงาน



▶ หน้าที่ของนายจ้าง

5. มีสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับการคุ้มครองตาม พรบ. คุ้มครองแรงงาน เช่น มีสิทธิลา ลาภิจ ลาป่วยลาพักผ่อน หรือหยุดงานในวันหยุด ได้รับประโยชน์ทดแทนอื่น ๆ ตาม พรบ. ประกันสังคม และ พรบ.เงินทดแทน



1. สัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิของลูกจ้าง

1. ลูกจ้างมีสิทธิได้รับสินจ้าง
2. ลูกจ้างมีสิทธิให้บุคคลภายนอกทำงานแทนตนได้ หากนายจ้างยินยอม
3. ลูกจ้างมีสิทธิได้รับใบรับรองการทำงานจากนายจ้าง
4. ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าเดินทางกลับภูมิลำเนาแก่ลูกจ้างที่ได้มาจากต่างถิ่นเมื่อสิ้นสุดสัญญาจ้าง และการสิ้นสุดนี้ไม่ใช่ความผิดของลูกจ้าง



1. สัญญาจ้างแรงงาน



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างแรงงาน



หน้าที่ของลูกจ้าง

1. ลูกจ้างต้องทำงานที่ตกลงไว้ในสัญญา และต้องทำงานด้วยตนเอง เว้นแต่นายจ้างจะยินยอมให้ลูกจ้างหาผู้ทำงานแทนตน
2. ลูกจ้างต้องมีความสามารถตามที่ตนรับรองว่ามีคุณสมบัติและฝีมือ
3. ลูกจ้างต้องทำงานตามคำสั่งของนายจ้าง จะละเลยหรือละทิ้งงานเสียมิได้



1. สัญญาจ้างแรงงาน



การระงับลงของสัญญาจ้างแรงงาน



▶ สัญญาจ้างแรงงานอาจระงับลงได้ในกรณีดังต่อไปนี้

1. เมื่อครบเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญาโดยจะกำหนดเป็น ชั่วโมง วัน เดือนหรือเป็นปีก็ได้
2. เมื่อนายจ้างไล่ลูกจ้างออกจากงาน
3. เมื่อมีการโอนสิทธิของตนแก่บุคคลภายนอกโดยอีกฝ่ายไม่ยินยอม
4. เมื่อลูกจ้างตายสัญญาจ้างระงับ แต่ถ้าภานายจ้างตาย สัญญาจะระงับหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่า โดยสภาพแล้วความเป็นนายจ้างมีความสำคัญต่อการจ้างงานหรือไม่
5. เมื่อคู่สัญญาใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา



2. สัญญาจ้างทำของ

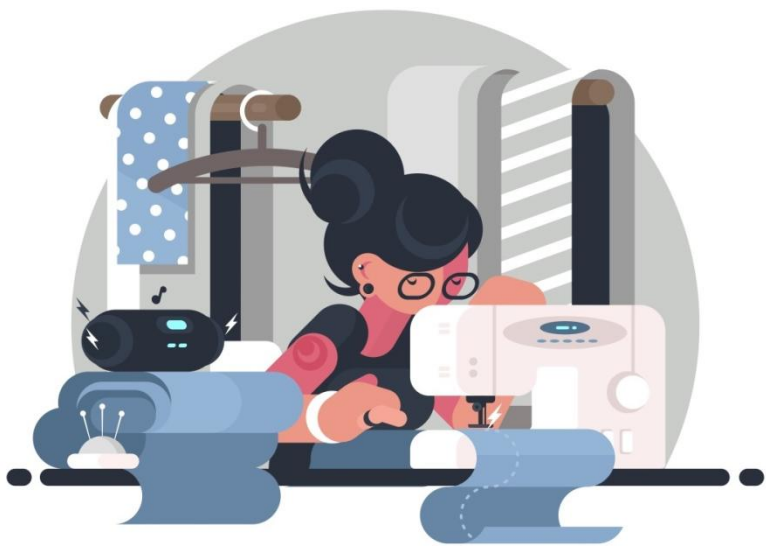


ความหมายและลักษณะของสัญญาจ้างทำของ



สัญญาว่าจ้างทำของ คือสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าผู้รับจ้างตกลงรับจะทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จ ให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า **ผู้ว่าจ้าง** และผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแห่งการที่ทำนั้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- ▶ 1. สัญญาจ้างทำของ เป็นสัญญาที่เน้นผลสำเร็จของงานไม่ใช่แรงงานของผู้รับจ้าง
- ▶ 2. ผู้ว่าจ้างไม่ต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้รับจ้างในผลแห่งการละเมิดต่อบุคคลภายนอก
- ▶ 3. ผู้รับจ้างไม่ได้อยู่ในความควบคุม บังคับบัญชาของผู้ว่าจ้าง และผู้ว่าจ้างไม่มีสิทธิจะสั่งงานหรือบงการผู้รับจ้าง
- ▶ 4. สัญญาจ้างทำของเป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ ดังนั้นแม้ตกลงด้วยวาจาก็สมบูรณ์



2. สัญญาจ้างทำของ



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างทำของ



สิทธิของผู้ว่าจ้าง

1. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเอาสัมภาระที่เลื้อยจากการทำงานคืน
2. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิตรวจตราการทำงานได้
3. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเลิกสัญญาจ้างได้แต่ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทน
4. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิจ้างให้บุคคลนอกทำ
5. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิลดค่าจ้าง หรือยึดหน่วงสินจ้าง หากผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าหรืองานที่ทำชำรุดบกพร่อง
6. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิไม่จ่ายค่าจ้าง หากผู้ว่าจ้างหาสัมภาระมาให้ผู้รับจ้างทำ แต่การที่จ้างนั้นพังทลายลง โดยไม่ใช่ความผิดของผู้ว่าจ้าง
7. ผู้ว่าจ้างมีสิทธิห้ามมิให้มีผู้รับจ้างช่วงได้หากงานที่จ้างนั้นคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้รับจ้าง



2. สัญญาจ้างทำของ



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างทำของ



หน้าที่ของผู้ว่าจ้าง

1. หน้าที่ที่รับผิดชอบในความเสียหายที่ผู้รับจ้างก่อขึ้น เพราะได้ทำไปตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง เช่น ผู้ว่าจ้างให้ลดวัสดุในการก่อสร้างลงทำให้อาคารถล่ม เช่นนี้ผู้ว่าจ้างก็ต้องรับผิดชอบ
2. ผู้ว่าจ้างต้องรับมอบงานที่ว่าจ้างนั้นแม้ว่าจะได้รับมอบงานเนิ่นช้า
3. ผู้ว่าจ้างมีหน้าที่จ่ายสินจ้างโดยจ่ายเมื่องานเสร็จหรือจ่ายตามข้อตกลงก็ได้



2. สัญญาจ้างทำของ



สิทธิและหน้าที่ในสัญญาจ้างทำของ



สิทธิของผู้รับจ้าง

1. ผู้รับจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างเมื่อผู้ว่าจ้างรับมอบงานโดยไม่ผิดเงื่อนไขแม้ว่าการส่งมอบนั้นจะล่าช้า
2. ผู้รับจ้างมีสิทธิที่จะให้บุคคลภายนอกมารับจ้างช่วงอีกทอดหนึ่งได้เว้นแต่จะมีข้อห้ามไว้



หน้าที่ของผู้รับจ้าง

1. ผู้รับจ้างมีหน้าที่เอาสัมภาระที่เหลือนอกจากการทำงานคืนแก่ผู้ว่าจ้าง
2. หากมีข้อตกลงให้ผู้รับจ้างเป็นผู้หาสัมภาระ
3. ผู้รับจ้างต้องให้ผู้ว่าจ้างมีอำนาจตรวจตราการทำงานที่จ้าง
4. ถ้ามิได้มีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าจ้างต้องรับผิดชอบในงานที่ชำรุดบกพร่องที่ปรากฏขึ้นภายใน 1 ปีนับแต่วันส่งมอบ



2. สัญญาจ้างทำของ



การระงับแห่งสัญญาจ้างทำของ



▶ สัญญาจ้างทำของอาจจะระงับลงได้ในกรณีดังต่อไปนี้

1. มีการส่งมอบงานแล้วเสร็จตามสัญญา
2. สัมภาระหรืองานที่จ้างให้ทำวินาศพังทลายก่อนส่งมอบโดยไม่ใช้ความผิดของฝ่ายใด
3. ผู้รับจ้างตายหรือตกเป็นผู้ไม่สามารถจัดการงานที่รับจ้างได้
ผู้รับจ้างตายหรือตกเป็นผู้ไม่สามารถจัดการงานที่รับจ้างได้
4. ระงับลงโดยการใช้อธิบอกละสัญญาของคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
5. ผู้ว่าจ้างใช้อธิบอกละสัญญา ในกรณีที่การจ้างยังทำไม่แล้วเสร็จ และได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้รับจ้างเรียบร้อยแล้ว



สรุป

สัญญาจ้างแรงงานและสัญญาจ้างทำของ เป็นการจ้างให้บุคคลอื่นทำงานให้โดยมีจุดมุ่งหมายต่างกัน สัญญาจ้างแรงงานเน้นถึงการได้ใช้กำลังกายและกำลังสติปัญญาภายใต้การบังคับบัญชาของนายจ้าง สิทธิหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างจึงมุ่งเน้นไปที่การสั่งการหรือการบังคับบัญชา และการร่วมรับผิดชอบร่วมกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

ซึ่งจะแตกต่างจากสัญญาจ้างทำของ ซึ่งผู้ว่าจ้างมุ่งเน้นเฉพาะความสำเร็จของงาน กฎหมายจึงไม่ได้กำหนดเรื่องอำนาจการบังคับบัญชาระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างตลอดจนบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้างอันเกิดจากการละเมิดของผู้รับจ้างต่อบุคคลภายนอก

